

15.
Jesu Mecum Gratia!

OSSA GIGANTUM,

*Cum Consensu Ampliss. Facult. Phil.
Aboensis,*

PRÆSIDE

VIRO CL.

Mag. ALGOTHO
A. SCARIN,

Historiarum & Phil. Civ. Profess. Reg. & ord.

DISSERTATIONE GRADUALI

Ad diem 23 Junii MDCCCXXIX.
publice examinanda
sistet

JOHANNES M. GRÅÅ,

Nylandus.

• • • • •
ABOÆ,

Excud. Reg. Acad. Typ. Joh. Kiämppe.

A très ILLUSTRE, & très
GENEREUX

Seigneur, & BARON

OTTO
REINHOLD
ÜXKULL,

GENERAL MAJOR, & GOUVERNEUR
de la Province d' Abo, de Bior-
nebourg, & d' Alande.

Ode dedicatoire.

Fort incertain à qui faire ma Dedicace,
En revant l' autre jour à l' ombre du Parnasse;
Minerve vint Soudain me tirer d' embarras,
Et me tint ce discours, que je n' oubliai pas.

S:æ R:æ M:tis
MAGNÆ FIDEI VIRO,
REVERENDISSIMO in CHRISTO
PATRI ac DOMINO,

**Dn. LAURENTIO
TAMMELIN,**

Inclitæ Dicceseos Aboënsis EPISCO-
PO eminentissimo, Regiæ ibidem A-
cademiæ PRO-CANCELLARIO Magni-
ficentissimo, Scholarumq; per totam
Diccesin EPHORO adcuratissimo,
nec non venerandi Consistorii
Ecclesiastici PRÆSIDI gra-
vissimo,

Mecenati Maximo.

M*axime Mæcenas, nostratis gloria gen-
tis,*

*Cleri Fennonici Dux, Columenq; sacri.
Musarum Antistes, nec non pars maxima Pindi
Grande Decus nostri deliciuq; chori.*

Na-

*A un Heros couvert des Lauriers de la guerre
Qui, contre les Geans, a lancé le tonnerre ,
Terrassé l' ennemi, est dû un tel honneur,
Son Nom doit honorer, & le livre, & l'au-
theur.*

*Brave, & vaillant Seigneur, ému d'un tel
langage,*

*J'ose Te consacrer un si petit ouvrage,
Quoiqu' étant déjà Gris sur le mont des Neuf
Soeurs ,*

Je sente rarement de Phebus les douceurs.
BARON, si jusqu'ici, par un trait de prudence,
J'ai demeuré pour Toi dans un humble silence,
Ce n'est pas que mon coeur, vainement suspen-
du,

Balance pour T'offrir un encens, qui T'est dû.
Je ne m'aveugle point, d'une vaine manie ,
Mais mesurant mon vol à mon foible genie,
Je laisse celebrer, & Ta gloire, & Ton Nom
*A ceux qui sont doüés des faveurs d' Apol-
lon.*

*De vôtre très Illustre, & très
Generoux Nom*

*le très humble, & le très devoüé
serviteur*

• *o o*
JEAN GRAA.

Fils de Martin.

Natio nostra Tuo jam manere læta superbit,
Lætitiæ semper comprobat usq; suam.
Te dictisq; colunt cultores Palladis omnes,
Nominis usq; adeo mentio grata Tui est.
Munere nam tanto felicia secula nobis,
Spondes, atq; animis credula vota foves.
Gratulor insignes, quos jure mereris honores,
Et, capias felix præmia magna, precor.
Sic reducis, mea Musa pias se sistit ad aras,
Ausa tenella Tuos sollicitare lares:
Ut quæ per longum tempus documenta favoris,
Expertus Pater est, hæc pateantq; mihi.
Qui Tibi se vincit nulli pietate secundum,
Pectore TE calido tempus in omne colet:
Devoto Numen fidoq; precabitur ore,
Ut bene succedant hinc quoq; cuncta TIBI!
Vive diu Patriæ, Mæcenæ, vive Camænis,
Vive Tuis columen, præsidiumq; bonis!
Emerito tandem cum lux venit ultima vitæ,
Cæli tum summi lucida templa pete!

Reverendissima Tuæ Paternitatis

Devotissimus cultor

JOH. M. GRÆA.

REGIÆ ACADEMIÆ ABOENSIS
MAGNIFICO Dn. RECTORI,

Nec non

Ceteris omnibus omnium Facul-
tatum PROFESSORIBUS cele-
berrimis, Maxime Reverendis,
Consultiss. Experientiss. Amplissimis-
que Viris ac Dominis, Mæcenatibus
ac Patronis æstumatissimis, & omni
animi veneratione æternum co-
lendis, prosequendis,

Vos o! Aonii splendentia Luminapindi,
Ex quibus innocuæ bibimus virtutis amo-
rem,
parva Thalia petit de Vestro lumine
tingi,
Atq; adit à Vestris titulis sibi poscere lu-
men;
Haud secus ac Phæbe rutilo Titane coru-
scans;
Suscipite o! faciles, tenuis munuscula
charta,
Sumi-

Sumite quæ Vobis offert jam parva
Thalia;
Quamvis non deceant, nisi grandia mu-
nera magnos;
Este tamen faciles, oculisq; animoq; fave-
te :
Ipsa preces castas faciet, votumq; peren-
ne,
Vos Deus omnipotens multos conservet
in annos.
Vivite Nestoreæ per tempora longa senectæ,
Vivite felices, sint Vobis prospera cun-
ctâ !

Maximorum Nominum
Vestrorum,

Cultor & cliens
humillimus

JOH. M. GRAA.

VIRO

Maxime Rever. atq; Ampliss. Domino,
Mag. GEORGIO HELSINGIO,
Diaeceseos Borgoënsis Archi-Præposito lon-
ge dignissimo, Ven. Consist. Ecclesiast. Ad-
fessori primario gravissimo.

VIRO

Admod. Rever. ac Præclarissimo Domino,
Mag. JEREMIÆ WALLENIO,
Pastori in Wemo & Lokala meritis-
imo, & adjacentis districtus Præposito
vigilantissimo.

VIRO


Nobilissimo atq; Amplissimo
Dn. SAMUELI FORSEEN,
Secretario Provinciali sollertissimo,
Laudatissimog.
Patronis atq; Fautoribus æstumatissimis,
Propensissimis.

OB singularem conjunctionem &
amicitiam, quam cum Parente
carissimo diu coluistis, nec minorē
mihi præstitum favorem, rudes hæc
pagellas, *Vobis*, quoq; Patroni optimi,
cum spe ulterioris benevolentiae, nec
non omnigenæ prosperitatis voto of-
fert & dedicat,

Nominum Vestrorum

Cultor observantissimus

Auctor & Respondens.



SYNOPSIS.

CAP. I.

§. I.

Occasionem argumenti indicat, & viam ad dicenda pandit.

§. II.

Nonnullos, qui existentiam gigantum negarunt, recenset.

§. III.

Existentiam gigantum ex S. Scriptura probat.

§. IV.

Testimonia historicorum varia, in eandem sententiam, affert.

§. V.

Terram gentium Scandianarum gigantum prope patriam fuisse contendit.

§. VI.

In causas giganteæ naturæ & molis inquirat.

CAP. II.

§. I.

An ossa illa quæ apud auctores habentur gigantea talia sint, an vero aliorum animantium inquirat.

§. II.

Varia gigantum ossa in aliis atq; a' iis locis effossa recenset.

§. III.

Multos circa ejusmodi ossa errasse ostendit.

§. IV.

Quo minus gigantea promiscue habeantur, varias dubitandi rationes affert.

§. V.

Naturæ mystagogis solertissimis non omnibus, pro giganteis haberi commemorat.

§. VI.

Eorum rationes, qui eadem mineralis prosapie esse existimant, examinat.

§. VII.

Quo modo ossa hæc in viscera terre pervenerint, inquit.

§. VIII.

Probabilissimam dicit esse sententiam, ossa illa, quocunq; loco reperiantur, universalis diluvii reliquias & monumenta esse.

§. IX.

Finem tractationi imponit.

PROOE.



Σὺν τῷ Θεῷ.

Procemium.



Occasionem argu-
mento de *Gigantum*
Ossibus, in quo elab-
orando præsenti-
tem operam & o-

leum insumerem, præbuit *Historie Aug-*
ustæ scriptorum facile Princeps *C.*
Svetonius Tranquillus, qui res ab *Augu-*
sto Cæsare gestas percensens, inter alia
perhibet; Principem hunc prætoria
sua excoluisse non tam statuarum, ta-
bularumque pictarum ornatu, quam xystis
& nemoribus, rebusque vetustate ac ra-
ritate notabilibus: qualia sunt *Capreis*
immanium belluarum ferarumque mem-
bra prægrandia, quæ dicuntur Gigantum

A

ossibus

ossa, & arma Heroum. (a) Et siquidem multi hodie sunt, ac olim fuerunt, qui ejusmodi ossa prægrandia, in aliis atque aliis locis effossa revera pro ossibus Gigantum venditare non dubitant; alii immanium terrâ marique degentium belluarum exuvias; alii denique ex recentioribus præsertim, concretas in terræ visceribus mineras & lusus naturæ subterraneæ pro animalium ossibus falso venditari contendunt; arridere cœperunt hæc studiorum humaniorum, ut ita dicam, condimenta præ aliis, mihi, utpote quæ nec fastidio Lectorem adficerent, ut trita & vulgaria solent, nec affectatæ novitatis suspicione offenderent. Ego vero licet propter temporis angustiam, & nimis tenuem rei librariæ supellectilem omnia exasciare, & ad vivum rescare non potuerim, quæ ad tuendam egregie provinciam, quam aggressus sum, facere videntur, expectationem & operam benevoli cujusque Lectoris non prorsus tamen memet lusisse existimabo, si modo ulte-

ulterius de his cogitandi, in materiam hancce inquirendi, & meditationes suas his maturiores in lucem publicam edendi, occasionem subministravero; spem fovens certam, æquum Censorem, hæc, quæ in præsentia festinanter a me afferri poterunt, æqui bonique consulturum. Anthropomastigas vero & clancularios calumniatorios, nigris fallibus, etjam honestissima quæque identidem perfricantes, (qualium fœcunda admodum ferrea hæc ætas,) qui cum libidinum quarumcunque suarum servi ipsi sint, carpunt ea tamen, quæ vel non intelligunt, vel præ invidia sua ferre non possunt, *Socratica* patientia, instar latratu minorum canum, per Divinam gratiam, securus, & incolumis despicio, suoque furori & licentiæ aliis insultandi non ignotæ eos relinquo, probe gnarus cum ipsis plane comparatum esse, quemadmodum canit Poëta:

Invidus invidiâ consumitur intus & extra.

Non deerunt certe qui cum nil edere possint,

Di-

*Dignum laude, tamen gaudent maledicere
semper,
Carpentisque aliis, famam venantur
inanem.*

Sed ad propositum devenio.

(a) *Lib. 2, Cap. 72.*

Caput I.

§. I.

Gigas communiter dicitur homo
staturæ & molis supra commu-
nem humanæ magnitudinis mensu-
ram, nimium quantum provectæ:
sicut *Nanus* de hominis statura, infra
communem aliorum hominum ma-
gnitudinem admodum multum de-
pressa accipi solet. Scilicet ut pul-
chre Poëta:

*Monstra, Gigas, Nanusque, duo contra-
ria formis;*

*Vir Gigas immanis; Nanus inanis ho-
mo. (a)*

De priori genere vero, & *Gigantum os-
sibus* dicturo statim in limine quæstio
incidit; an unquã exstiterint ejusmo-
di hominũ prodigia, inprimis cum
quæ de iis narrantur plurima, fabulas
sapere videantur & aniles ineptias,
qui-

quibus cum veritate admodum non multum commercii intercedit? Certe non diffitendum, antiqui & recentis ævi claros exstitisse viros quam plurimos, qui eorum existentiam prorsus negarunt, & narrationes de illis nihil habere solidi putarunt, imo famam de illis omnem, ceu absurdam, & quæ meram antiquitatis fabulandi licentiam prodat, derident, saltem ut dubiam in medio relinquant. Ex nostratibus præsertim *Freinshemius* (b) existimat, quidquid Græci veteres de *Hercule*, de *Æacida*, *Atridis*, *Turnis*, aliisque gigantea mole & robore præditis olim tradiderint, eodem, quo Septentrionalium historicorum incredibilia de *Starcateris*, *Ogeriis*, *Rolandis*, *Hildebrandis*, *Rogeris*, *Theodoricis* aliisque, id est nullo loco, plane habenda esse. Cum populari & antecessore suo *Schefferus* quoque consentit, cum *Starcateri* fortia & divinam plane virtutem spirantia facinora, propter vetustatem, fabulis propiora affirmat. (c) Quid? quod *Strabo*, referente Jo:

Schil-

Schildio, (d) multa de *Pblegreis* in Italia campis, ac re ibi cum gigantibus gesta, fabulatur: quæ non aliunde videntur orta, quam quod eam regionem, ob soli virtutem, multi sibi temporibus primis, quibus colonos admittere cœpit; certatim vindicatum iverint. In Actis Eruditorum Lipsiensibus (e) recensetur oratio quoque apud externos nuper habita, in qua auctor nempe *Theodor. Ryckius Prof. Leidenfis*, veterem & receptam de gigantibus opinionem evertere conatur; adeoque immensæ molis homines a Poëtis & Historicis, à Judæis etjam & priscis ecclesiæ Patribus creditos traditosque nunquam existisse adseverat, cum ultra sex septemve pedes nunquam fere homines excrescant; neque natura hoc nostro magis quam Patrum avo effecta viribusque defecta pumiliones non justæ staturæ progengeret. Ut *Joh. Goropium Becanum* (f) *Kircher*. (g) aliosque, (h) qui eandem cum modo adductis, tibiam inflant, ob propositam brevitatem & temporis angustiam, silentio involvam. (a)

(a) vid. Joa. Zahn *Specula Physico-Mathematico-Historica*, Tom. 3. Cap. 9, §. 1. pag. m. 64. (b) *In binis Orat. Ilps. habitis*— (c) *Memorab. Svet. Gent. cap. 15. n. 4.* (d) *In not. ad Svet. Lib. 2. cap. 72. p. m. 268.* (e) *Anni 1684. Calend. Novembr. pag. 489.* (f) *In Gigantomachia sua* (g) *In Mundo subterr. sect. 2. qu. 2. conf. Morhofii Polyhistor. Philos. lib. 2. part. 2. Cap. 1. pag. m. 281.*

(h) *Keisler. Antiq. select. II. cap. 6. §. 4.*

§. II.

Pollicem sententiæ tot clarissimorum virorum auctoritate adstructæ ego præberē facile, nisi graviorum pondera argumentorum obstarent, permoverentq; penitus ad assentiendum iis, qui exstitisse olim tales homines pluribus assertum ivere. Quāvis â non paucis eorum quoque statim digrediamur, qui universas gentes, diversis in locis, in eandem proceritatem excrevisse statuunt; præsertim temporibus antediluvianis, quibus majore generandi prærogativa homines donatos fuisse jactant. Nos ad sequendum eorum castra, qui

qui pro existentia gigantum pugnant, imprimis commovit *auctoritas & indubitata veritas Divinorum Oraculorum*, quæ gigantum, orbis antediluviani, expressam faciunt mentionem. *Gigantes autem erant super terra in diebus illis*, verba sunt divinitus inspirata Legislatori & Historico omnium antiquissimo pariterque fide dignissimo. (a) Ne quid de filiis *Enakim* dicam. (b) *Og Rex Basan* de stirpe Gigantum, ejusque lectus ferreus in *Rabbath*, novem ulnas longus, & quatuor latus ad mensuram cubiti virilis fuisse perhibetur. (c) Præcipuum vero est exemplum *Goliathi*, ex Philistæis oriundi, quem sacer vates 6 ulnas cum palma longum, & clypeum aureum 5000 siculorum, hastam 600 siculorum ferri gestasse memorat. (d) Omitto alia, quæ passim prostant, loca in sacro codice, itidem pro gigantibus pugnantia, cum hæc ad conciliandam nostræ sententiæ fidem omnino sufficiant: quippe quorum, nisi gigantea & inusitata plane statura hominum fuisset,

inter

inter humanæ naturæ prodigia plane non relata fuissent, neque lectorum & clypeorum & ceterorum armorum, ceu rerum inusitatarum tam accuratam mentionem fecissent
Sacræ Pandectæ.

- (a) *Gen. Cap. 6. v. 4.* (b) *Num. 13. v. 29. 33. 34.* (c) *Deut. cap. 3. v. 11.*
 (d) *1. Sam. 17. v. 4. 5. 7. Conf. Gen. cap. 10. v. 8. 9. Deut. cap. 2. v. 10. 20, 21. Amos. cap. 2. v. 9. 2. Sam. 21. v. 16. 18.*

§. III.

DEinde nisi mendacii arguere velimus omnium pene gentium historicos non antiquiorū modo, sed & recentiorum temporum, qui hominum inusitata proceritatis mentionem faciunt, hac & alia plaga orbis enatorum: *quæ nomina, genus & bella, prodigiali ab illis robore, gesta memorant.* In summa nisi ea omnia, quæ nostris oculis non obvenire, in dubium vocare velimus, necesse omnino homines ejusmodi in-
 usita-

ulitato robore præditos & fuisse, & naturæ conditioni quoque convenienter esse potuisse, agnoscamus. *Herculem* præterea inusitatæ omnino proceritatis & roboris, clavâ armisque adversus inimicos tanti ponderis & gravitatis utentem, quantam ad pugnas ciendas ægre vibraret, nedum terra levarer, hominum, qui nunc sunt, robustissimus quisque. Taceo labores, ærumnas, & gigantes alios in annalibus veterum recenseri solitos, incredibili virtute & robore ab eodem confectos & internecioni datos: quorum recensitioni operum, quanquam nonnihil fabulosi, in gratiam & delectationem legentium, more suo *Poëtas* admiscuisse nullus sit, qui non agnoscat, confitendum juxta tamen, nisi in rerum natura exstitissent gigantes, tam operosam non a Poëtis, nedum ceteris historicis vetustissimis, eorum & rerum ab ipsis gestarum factam fuisse commendationem.

§. IV.

Porro qui Septentrionalia, Scotica Hispanica, Gallica, Danica, & ceterarum gentium chronica vetera evolverit, cui in recentiorum populorum annales introspicere otium fuerit, præcipue regionum Americanarum, ante 200 annos saltem occupatarum, inveniet, eodem modo, quo Israëliticis exploratoribus terræ Canaan, robustissimæ proceritatis viri indigenæ obviam venerunt: Ita exploratoribus Hispanis in Americanas oras præmissis sese quoque obtulisse homines monticolas decem aut undecim pedes longos, *Patagones* dictos, qui conjectis lapidibus scaphas adventantium littoribus prohibere aggrediebantur. Cujusmodi monstra hominum, circa freti Magellanici littora, ante quatuor lustra omnino sibi obvenisse testatur in itinerario suo quoque Vodenus Rogerius: Gigantes, inquit, tantæ magnitudinis se nobis offerebant, ut Europæi mediocris stature vix cingulum eorum capite con-

tinge

tingerent. (a) Item perhibet Historia Gallica, ante ducentos circiter annos, tempore Francisci I:mi Regis fuisse hominem in agro Burdegalensi tantæ proceritatis, ut inter crura ejus divaricata, erecto corpore, adspicientium quisq; pertransire posset. (b) Cetera eademque infinita fere giganteæ molis atque roboris hominum exempla, quorum ab Augustino, (c) Ludovico Vives (d) Surio, (e) Jonstono (f) Plinio (g) aliisque crebra mentio fit, sciens, vidensque prætereo, ne extra oleas divaricem, Lectorisque in summam tantum eorum argumentorum, quibus probatur existentia gigantum intenti, expectationem, opera inutili & supervacanea fallam.

§. V.

- (a) vide *acta Erudit. Lips. Anni 1717. pag. 132.* (b) *Adis Casanion de Gigant. cap. 6. quem & Rupert. in Observat. ad Vel. Patercul. lib. 1. Cap. 5. pag. m. 40. citat.* (c) *in de Civitate Dei lib. 15. cap. 9. pag. m. 821.* (d) *in notis ad dictum lo-*

*cum. (e) a Zahn citat. in Specul.
 Physico - Mathematico - Historico,
 Tom. 3. cap. 9 ubi multæ de Gigant.
 Hist. recensentur. (f) in Thaumamol.
 Claß. 10. cap. 4. art. 1. (g) Hist.
 Nat. lib. 7. cap. 16.*

§. V.

QUod terram hanc gentium *Scandianarum* attinet, eandem gigantum prope patriam fuisse olim, non ipsum modo nomen *Svethiæ borealis*, *Joutenheim*, satis superque innuit, sed testantur annales quoq; præcipue vero opera, quæ oculis etiamnum visuntur, prodigiosa valde. Et quia mensuram communis sortis humanæ exsuperant, ab hoc hominum genere confecta, si non ad miracula confugere velimus, necesse est nobis persvadeamus penitus. In illis operibus, *Saxone Grammatico* teste, eximiæ magnitudinis saxa apparent, veterum bustis atque specubus advoluta: quæ si monstruosa vicumulata negare quisquam sustineat, ille montium quorundam excelsa

sa suspiciat, dicatque si callet, quis eorum verticibus cautes tante granditatis invexerit. Inopinabile namque quivis miraculi hujus aestimator animadverteret, ut molem super plano minime vel difficile mobilem, in tantum montana sublimitatis apicem simplex mortalitatis labor, aut usitatus humani roboris conatus extulerit. (a) In illum vero locum Stephanus *Job. Stephanus* ita commentatur: Qui obstinate negant, vasta quadam corporum mole, & extra communem sortem, procera statura homines olim, & precipue in Dania, ceterisque regnis Borealibus, existisse; conanturque omnia, quae non solum in profanis, sed etiam Sacris Literis de gigantibus leguntur, nunc figmentorum poëticorum nomine, nunc per allegorias physicas, interdum etiam morales, eludere; ne illi cum ratione insaniunt, nec magis sapiunt, quam bene olent, qui in cutina habitant, ut cum Petronio loquar. (b) In *Hervarar Saga* multa passim de gigantibus habentur: utpote hæc: *För än the Surellar och Ulsianer komme hit i Norrlanden, bygde och besuto these nordiste Landstapen Mesar och somt half Mesar*

far. Mesarna togo sig hustrur ur man-
hem (Sverige) somme giste och tffe
sina döttrar. Et paucis interjectis;
Ängrimer het en Nese och Bergboe
Hergrimer war starcker som en Jätte.

(c) Quam plurimi alii ibi quoque
nominantur, ut; Rollo, Doffro, Allu-
dreng, Thufarna, Stormvercker, Alfs-
hilder, Grimmer, Ändgrimer, Stars-
föter, &c. cujus inusitatam magni-
tudinem, robur, frugalitatem, &
armorum adversus hostes dexterita-
tem cum in annalibus vetustis gen-
tis nostræ legimus, Græcorum Her-
culum, hisce borealibus terræ locis,
vixisse, cum Rudbeckio nostrate, sibi
quisque facile persvadere posset (d)
Et quod non leve momentum habe-
re arbitror ad probandam existentia-
am olim hominum inusitati roboris
atque virium: non inscriptiones
modo Runicorum lapidum mentio-
nem faciunt pugnarum in munitis
habitaculis eorum Jättestugur habi-
tarum, sed supersunt hodiernum plu-
rimis Svethiæ locis quoque ejusmo-
di munita gigantum domicilia. Fi-
de

de & relatione Præsidis Cl: cum in memorato Svetonii loco lectionibus publicis illustrando, versaretur, in insula BondArnö Meleri lacus, juxta prædium Arnöberg (possessionis hodie Nobiliss. Fåilix Heerdhielmiana) duæ ejusmodi giganteæ munitiones sibi invicem in vicinia oppositæ comparent, circularis formæ plane, & congerie lapidum vastissimæ molis, murorum instar inclusæ. Quales moles demoliri cum hodiernis hominibus, quamvis instrumentis mechanicis egregie instructis, prope in possibile sit, facile quisque consentiet sine mechanismo, (cujus rudis plane vetustas, præsertim Septentrionis) ad easdem ex diversis locis convehendum, in altum evehendum, & lapides alium super alium componendum Herculeâ vi & giganteo robore plane opus fuisse. Interim non casu, sed substantiarum rationalium artificio coaluisse, aditus quibus utrinque aperiuntur, figura, symmetria, & multa alia non obscure significant in-

indicia. Nec nostram *Finlandiam* antiquis temporibus gigantum expertem fuisse, credibile est; siquidem multæ non tantum narrationes, cantilenæ & rythmi, vulgo *Runor* dicti, etiam apud infimam plebem de iis copiose habentur, sed etiam multa ejusmodi monumetra, qualia in *Svehia* modo esse diximus, heic variis in locis conspiciuntur. Apud *Cbr. Vormium* (e) *Finnbogi* cujusdam mentio fit, eo euntis, ubi lapis terræ firmiter infixus fuit, quem eruit, licet aliis impossibile videretur tantæ magnitudinis lapidem tollere. Quid? quod eidem duos item grandes lapides imposuit, omnesque pectori impositos per aliquantum spatii portavit, & dehinc tanta vi terræ impegit, ut grandis ille lapis non minus duabus ulnis, terræ immergeretur. Et ne nostram ætatem a virtute & robore majorum degenerasse quis existimet, in *Basilica* nostræ urbis cathedrali, cadaver nobilis prosapiæ *Kurckiorum* perve-tustæ etiamnum visitur, ante 50 circiter annos emortui, proceritatis

4 ulnarum circiter, tantique roboris olim, ut cum exercitatissimo lanista pugnans ad omnes ejus insultus artificiales cunei instar immobilis steterit. Ne quid de *muliere* illa ex Belgis dicam, ejusdem, si non grandioris staturæ, quæ pro numerato certo pecuniæ pretio, se haud ita pridem Holmiæ, aliisque *Suetbiæ* locis conspiciendam præbuit. Neque de Ossibus illis denique, quæ ex relatione nuperâ viri fide dignissimi in coemeterio *Alandorum* Fogelönsi, nec non Nerpeni in Ostrobothnia servantur, suisque spectatoribus admirationem quoque incutere perhibentur.

(a) In *Præf. Hist. Dan. pag. m. 4.*

(b) *pag. m. 27.*

(c) *Vid. Cap. 1. atque in illud not. Verelii.*

(d) *Vid. Atlant. Tom. 1. Cap. 33.*

(e) *Disert. de Aræ multiscii vita, ubi ex Finnaþogi Ramma Saga hæc verba, quæ excerptimus, vetere lingua Gothica leguntur.*

Conferri in hanc rem quam maxime merentur Loccenius in Antiquit. Sueo-

Gothic

*Gothic. lib. 2. Cap. 25. Olaus Magnus
 Histor. Septentr. lib. 5. fere integro.
 Et Colleg. Histor. Mscr. Reverendiss. Go-
 rhoburg. Episcopi Benzeli Cap. 5. §. 7.
 aliorum brevitatis causa, egregia te-
 stimonia adducere supersedeo.*

§ VI.

Sed inquires? si exstitissent olim
 tam inusitatae molis homines,
 qui sit, quod nostra memoria rarius
 & forte nusquam conspiciantur. Ne-
 que enim facile patientur philoso-
 phiae naturalis mystagogi debilita-
 tem mundi senescentis inculari, quasi
 minora hodie quam in adolescentia
 sua, corpora producat? Verum re-
 spondemus: exilem magis tenuio-
 remque quam olim, hominum no-
 stri seculi staturam non negamus,
 senescenti autem mundo, aut uni-
 versali cuidam in occasum vergenti
 decursui, quae nonnullorum est sen-
 tentia (a) eandem tribuere non est
 opus. Quod si enim, quae olim, ho-
 dienum quoque ea educationis esset
 asperitas, quae ad magnitudinem

corporum, firmitatem artuum ac
 lacertorum, magnum momentum
 affert: si non hodie magis, quam o-
 lim, juvenes virginesque ad nuptias
 festinarent, si insuper etiam insana
 comissandi bibendique luxuries ge-
 nitalem vim hodie non corrumpere-
 ret, quin nostro aëro ad eandem,
 quam antiqui, proceritatem & virile
 robur homines excrescerent, nullus
 dubito. Temperantiæ igitur & fruga-
 litati & vitæ modo, apud veteres mul-
 to, quam apud nostrates liberiori, a-
 deoque salubritati corporū, moles &
 robur illud membrorum humanorū
 potius tribuenda. Cum enim nutri-
 mentis lacteis viverent, cibos minime
 delicatos, vim genitalem admodum
 corrumpentes sectarentur, venatio-
 nibus & quotidianis corporis exerci-
 tationibus indulgerent, insuper in
 summa libertate quæcunq; agerent pro-
 lubitu, neque litterarum studia, quæ
 longam profundam ut meditatio-
 nem requirunt, ita spiritus & vires
 à corpore ad animum & cerebrum
 derivare solent, adeo impense cu-
 rarent; hinc factum quoque, ut in
 tan-

tan tam proceritatem veteres adole-
verint, quantam exilitatem nostra
corpora luxu aut labore enervata
vulgo præferunt. Quare etiam lon-
giquitatis vitæ antediluvianæ non
aliam causam esse censemus, quam
quod temperantissime vixerint ho-
mines, nec naturam varietate epu-
larum debilitaverint, sed herbarum
& olerum vi succulenta corpora cu-
raverint. (b) Certe roboris & salu-
brioris vitæ majorum, non aliam
causam agnoscit medicus & Poëta
gentis nostræ haud ita pridem inge-
niosissimus Doctor Johannes Lin-
derstolpe, (c) dum dicit: *och tror
jag, at thet lätteligen kan stå at be-
visa, thet the gamle Svenskas
långlifshet, genom ingen ting är så
mycket förkortat worden, som ge-
nom the Indianiske knappenålar, jag
menar Peppar, Ingefär, Canel, Ne-
glifor &c. Cetera quæ sequuntur in
hanc sententiam, apud auctorem
quam maxime digna sunt, quæ item
legantur & observentur.*

(b) *Vid. Buxtorfi Diss. de ætat. prim.
Pat. p. 42, nec non Dissert. de Macro-
biis hab. Ups. A. 1722, §. 11. seq. conf.
Plin.*

Plin. lib. 2. Cap. 53. (c) in Cogitationibus de Scorbutopag. 23.

CAPUT II,

§. I.

PRobata sic existentia gigantum, cum ex variorum auctorum testimoniis & operibus etiamnum residuis, tum quoque exuviis plurimis, iisdemque diversissimis terræ partibus reperiri solitis, status quæstionis hic porro considerandus venit: an illæ omnes exuviae, quæ apud memoratos auctores habentur giganteæ, gigantum sint, an vero aliorum animantium? Quod equidem universaliter neque affirmare neque negare possum. Quid de ornamentis illis antiquitatis, puta prægrandibus animalium membris, quibus palatia & secessus suos æstivos Augustus Cæsar instruxit, Svetonius senserit, cuivis verba illius non fugitivo oculo adspicienti facile patet: nimirum quemadmodum milites strenui non omnes *Macheroplacide Thrasones*: ita gigantum ossa non omnia, in quæ veteratoria incidit vanitas, & quibus superstitiose creduli-

duli deinde non ipsis sibi modo, sed & aliis quoque audacter & strenue ludificati sunt. Interim cum multa a multis scriptoribus enumerantur gigantum ossa e terra effossa, ne cuiusquam auctoritati juvenis ego temere obstrepere velle videar, ex illis, quorum in erudito orbe minus est sollicitata fides, nonnulla saltem afferam exempla.

§. II.

Ioa: Zahn Physicus & Philosophus superioris ævi diligentissimus ex variis auctoribus exempla multa congerit, quæ inter eminent sequentia: (a) In superiori Lydia, haud magnam videri urbem, ait, quæ Tame- ni Porta dicitur; ubi ambeso tempestatibus sepulchro, Adriano imperante, ossa fuerint detecta, quæ nisi humanorum ossium figuram retinuis- sent, propter magnitudinem, nemo ea hominis fuisse, ut crederet, facile adduci potuisset. Tradit *Joannes Boccacius* (b) sua ætate rusticos quosdam in Sicilia prope Drepanum fodientes incidisse in gigantis cujusdam cadaver, quod leva con-
tum

tum teneret, navis cujusdam malo majorem; quo in cineres, ut fieri solet, statim soluto, plumbum, quod conto inerat, plusquam mille & quingentas libras excessisse, dentes libras novem, cranii vero partem multos frumētumodios excepisse: unde, supputatione facta, credit totum ad ducentos cubitos extensum, & plane Polyphemi fuisse. Henrico III. imperante, anno salutis 1028. corpus giganteæ molis incorruptum in sepulchro Romæ inventum est; quod erectum urbis mœnia superavit: in cuius pectore, ut inquit Naucclerus, vulnus fuit 4 pedum & dimidii: ad caput vero facula ardens, epitaphiumque præterea ejusmodi inscriptum:

*Filius Evandri Pallas, quem lancea Turni
Militis occidit, more suo jacet hic.*

Denique ex fide & relatione compilerum Theatri Europæi, anno CIOCXLV. cum circa festum S. Martini Ep. ad Austriæ urbem Crembs in monte quodam Sveci fossam protutela eruerent, ingentis gigantis cadaver reppererunt, ex quo varia ossa

sa distracta, atque miraculi & raritatis causa, tum in Sveciam, tum in Poloniam in antiquariis reponenda, transmissa fuerunt. Dens ex eodem ablatus 5 librarum pondus appendisse dicitur, qui etiamnum in Collegio Soc. Jesu ibidem asservatur. Caput hujus gigantis instar rotundæ tabulæ fuisse, & brachia virilis corporis crassitiem habuisse dicuntur. H. Boethius in descript. Reg. Scotiæ refert, quod servantur in templo Pette regionis Moraviæ ossa cujusdam, per ironiam Little John, id est minoris Joannis dicti, quem figura, quantitasque ossium, quatuordecim pedum longitudine fuisse, demonstrant, parum ea crassitudine: Vidimus enim ipsi, inquit, *abhinc 6 annis, os coxendicis ipsius, non minus longitudine totius cruris humani, crassitudine suræ; cujus in concavitate brachium inseruimus. Quæ prodigiosa moles fuit, & supra nostrorum temporum observationem.* (c) Plura exempla adducere non vacat, cum hi e *magne Matris* cimeliarcho depromti thesauri ad illud quod interest, illustrandum, non vulgarem

rem contulisse cumulum multis videri possint.

(a) *Specul. Physico-Mathematico-Hist. Tom. 3. cap. 9.* (b) *in Genealog. referente ibid. modo allegato Zabn.* (c) *idem ibidem.*

§. III.

PRæmissis ita variorum auctorum testimoniis de thesauris magnæ matris hac illac repertis, porro quid de illa sentiant alii, quæ vero maxima se probabilitate commendet sententia, dispiciendum. Veterum simplicioribus, cum regionibus illorum ignotæ magnitudinis ossa ista se improvise proderent, plane non miror pro giganteis habita fuisse: præsertim cum crebram a parentibus mentionem hominum hujus generis, factam sibi pueris cogitarent. Tantoque apud animum fabula ista locum facilius inveniebat, quanto ab usu & ratione magis alienum, quod majores sui illum honorem habuerint cadaveri animalis, sibi licet cogniti, ut illud terræ visceribus tam alte sepeliverint. Interim quod famæ & sæculo erranti se
acco-

accommodaverint, cum de rei prodigiosa indole ipsis nullo modo constaret, non mirabitur quisque consideraverit mentem & iudicium rudis hominis facillime errare & superstitiosam credulitatem falsis opinionibus viam nullo non tempore aperire solere. Homines, non quadrupedia grandiora modo, sub terra vivere perpetuo, multos afferuisse novimus. Pariter de anseribus *Scoticis*, *Bernacle* ita dictis ex delirantis animi sui persuasione incredibilia multa multi narrarunt. Nempe cum ignorarent, ex qua regione provenirent, & via naturali fieri generationem eorum, quemadmodum aliarum avium per exclusionem ex ovibus, varia proinde ridicula atque absurda finxerunt; & modo ex spuma maris, quemadmodum Venerem Poëtæ, natos tradiderint, modo ex conchyliis Ostreisque marinis in aves mutatas; imo alii in arboribus crescere existimarunt, qua opinione viri etiam docti sibi placere, qui hujus rei veritatem ostendere, ac multis aliis exemplis in natura ad-

stru-

struere conati sunt, antequam rectiora edocti fuerunt. (a)

(a) *Conf. Dan. Georg. Morhofii Polyhist. Philosoph. lib. 2. part. 2. Cap. 44. pag. m. 434.*

§. IV.

Verum quo minus receptæ opinionioni assensum per omnia nostrum adjicere queamus, quæ in contrarium nituntur dubia, non levia efficiunt. inprimis quod inter ossa illa, quacunque parte terrarum inventa fuerint, numero pauciora saltem extiterint, quæ nobilitatem generis olim sui idoneis testimoniis vindicare potuerint. Neque enim speciem & figuram humanis exuviis conformem exacte referunt. Et denique ubicunque inveniuntur, capitis, cranii, & cetera, quæ discrimen aperte proderent, ossa, modo nulla inveniuntur; quippe situ exesa: modo alius animalis potius quam humanorum ossium figuram referant: id quod in Muschoviticiis & Thuringicis illis observatum fuisse con-

constabit postea. Quemadmodum substantialibus istis indiciis prope omnibus destitutum illud accepi sceleton inusitatae molis, quod in parochia Vånga, ditionis Vestrogothicae, ante lustra quinque circiter repertum fuit, & inter rariora Nosocomii Upsalensis cimelia hodie servatur, ipseque saepius, quum ibi non ita pridem bonis Literis operam darem, crebro cum stupore intuebar. Porro locorum arenosorum, ubi effodiuntur istiusmodi ossa, habitus interior, prorsus in contrarium abit & plus satis ostendit ligone nunquam perfossa fuisse, & aggestione nova terrae iterum iterumque repleta. Id quod necessario accidisset, si gigas aut alius cujusque grandioris animalis cadaver inibi contumulatum fuisset. Quippe a viris hujus expiscandi arcani curiosis observatum plus simplici vice, quemadmodum in ceteris partibus superficies terrae comparata esse solet: ita ejus quoque, ubi reperiuntur exuviae istae, summitatem atra humo quatuor pedum tectam fuisse: quam deinde glareae
fri-

friabilis, & quæ in fundo subsidere solet, argilla denique exceperit. Quod si vero collis iste perfossus unquam fuisset, injectoque animali repletus, non novus solum collis existisset, sed & alia turbati situs sui naturalis vestigia prodidisset. Neque enim strata stratis imposita fuissent, sed omnis argilla, & arena-
rum genera terræ atræ, omni procul dubio, admixta fuissent, quemadmodum in tumulis, qui humani artificii sunt, idem quotidie deprehendimus. Denique cum creaturæ rationalis speciem constituisse quoque gigantes, nemo sit, qui dubitet: & à primis temporibus usque, quibus ab oriente in oppositam plagam tendere cœperunt Noachidæ, honorem sepulturæ demortuis suis sancte exsolvisse omnes gentes, præsertim septentrionales, usque adeo ad liquidum perducta res sit, ut cadaveribus gigantum quoque illum habitum fuisse honorem annales & monumenta artificii humani hodie-
num residua aperte testentur: (a) verosimile omnino quoque, quod si gi-
gan-

gantum fuerint omnino fragmina ista ossium, humani operis & curæ vestigia, qvalia modo innuimus, se locis illis quoque manifestassent.

(a) vid. Celeberr. Loccenius in *Antiquit. Sveo-Gothicis Lib. 2. Cap. 25. pag. m. 113.*

§. V.

A Deo postquam argumentis evincere conati sumus non promiscue omnia ossa ista pro giganteis habenda esse: interim pro elephantinis habeant nōnulli; utpote de sceletō in Thuringia reperto existimat vir Cl.V.E. Tenzelius: (a) alii mineralis prosapiæ & lusus inter naturæ subterraneæ referant: alii demum quadrupedis cujusdam ingentis sub terra viventis exuvias esse dictitent, quænam harum conjecturarum se maxima probabilitate comendat, de cetero dispiciendum: & quidem fabula de inusitatæ molis animali subteraneo primum excutienda. Legitur actis litterariis Svethicis (b) integra inserta epistola illustr, Viri Muschovitici Tatischovii ad reverendiss. Ep.
Ben

Benzelium de animali, Russis *Ma-
mont* dicto, cujus in Siberiæ frigidioribus regionibus ossa inveniantur rara magnitudinis. Illud ex communi persuasione incolarum sub terra degere narrat, & libero aëri expositum interire: quin & viam, ubi in vivis progrediendum aliquo, ossibus duobus cornuum instar prominentibus, sibi patefacere. Cetera quæ de magnitudine, nitore albicante, soliditate & usu ossium animalis illius recensentur, utpote ad meum institutum non pertinentia, sciens vidensque prætereo. Quid vero de specie hujus animalis, à ceteris animalibus, naturæ adeo diversæ sentiant alii, ignotum mihi plane. Interim an hujus generis animal in natura reperiatur, dubitandi occasionem non obscure mihi ipse nobiliss. relationis auctor suppeditat, cum neminem adhuc repertum ait, qui animal integrum vivumque a se visum asserere potuerit. quidquid de recenti cruore ossium, ex aliorum fide, judicaverit, in epistola non penitus negligendum esse,

se. Qua occasione neque prætere-
undum existimamus, nonnullos,
cum perfectiora animalia sub terris
dari sibi non facile persuadere pos-
sunt, ossa ejusmodi ad archæum
quoddam principium referre, quasi
ab aura seminali, cum exhalationi-
bus in terræ poros delata, generata
fuerint. Verum cum vis plastica, &
ejusmod. principii formātis effectus
perinde in obscuro & incerto positus
est: adeoque natura, quocunque no-
mine veniat, non partem unam al-
teramve sigillatim producat: insuper
non semen proportionatum modo,
sed & locum generationis commo-
dum requirat: quin & vis animalis
supra terram viventis plastica infra
terram se dimittere nesciat, fidem
apud naturæ mystagogos, conjectu-
rarū harum aliqua, puta de anima-
li subterraneo & ossium, ex principio
archæo, coalitione ægre inveniet.

(a) vide *Acta erud. Lips. anni 1697. pag.*
10. seq. (b) anni 1725. trimest. secund.
pag. m. 36. seq.

C

§. VI.

Sed dicis: quod si nullam originis suæ de regno animali tesseram idoneam proferre possunt ossa ista: an non mineralis prosapiæ, petrificationes aliive naturæ lusus sunt, qui pro hominum aliorumve animalium ossibus vulgo venditari solent; siquidem, experientia teste, integra etiam in cryptis subterraneis variarum rerum quandoque conspiciuntur simulacra; iis non disparia; quæ modo *natura* in diverso regno suo, modo humana quoque excavare solet industria? an non ossa hominum lapidea, & aliorum animalium passim reperere multi? Quid? quod regni vegetabilis quasdam icones, utpote agros leguminosos, fabis quasi ac pisitis confitos alii, alii in cryptis subterraneis ex stillicidiis lapidificis enatarum rerum, quæ arborum, raparum, panum figuram exacte referrent, mentionem faciunt: & quemadmodum, expresso in marmore *Ravennensi* monacho hostiam gestante, superstitioni illi-

us gentis illudere voluit natura: ita quoque aliis quibuscunque locis in fingendis mineris, quin eandem, certe non dissimilem fabulam ludere potuerit natura, inficias neque facile quisquam iturus est. (a) Verum qui analysin instituere ossium illorum, quæ gremio suo altissime condidit terra, interque illos præcipuo loco nominandus Joa. Sam. Carl, Licent. & Medic. Ordin. O-ringenſis (b) tantum abesse putat, ut mineralium classi dicta ossa sint inferenda, ut potius non veram modo structuram; sed & veram mixturem ossium animalium habeant. Afferremus in gratiam lectoris libenter recensionem omnis probationis a viro experientissimo, præcipue per ignem institutæ, nisi temporis angustia brevitatem omnino imperaret. (c) Interim cum pro sua in politioribus litteris varia eruditione, Assessor Tribunalis hujus Regii, Nobiliss. Dn. *SIMON LINDHEIM* huic instituto & opellæ nostræ provehendæ admodum multum confer-

redignatus sit, præsertim evocato
 per tabellarium e Muschovia den-
 tis *Mamontini* frusto non exiguo,
 quæ de natura & indole resciverim
 ex illius analysi, quam humanitati
 experientissimi Dn. D. & Prof. HER-
 MANNI D. SPÖRINGS debeo, quin
 exscribere & cum B. Lectore comu-
 nicare, effugere nullo modo potui:
Rationes, inquit, quibus inducor ut credam
frustum illud ossis fossilis Mammont di-
cti, animalis potius, quam mineralis
esse prosapia sunt sequentes: 1:o Quod
 tota ejus substantia omni nota referat
 dentem elephantinum. 2:o Quod Lamel-
 la ossea in illo perfecte possint demonstra-
 ri. 3:o quod externa crusta durior, suis
 tamen distincta Lamellis totum os cin-
 gat, uti solet in omnibus, omnium ani-
 malium dentibus. 4:o quod cavitate in
 medio gaudeat insigni, quæ in ossibus
 plerisque, omnibusque dentibus semper
 adest. 5. quod inter limandum ingratum
 atque nanseosum spiret odorem, instar
 urinæ recentis, vel sanguinis recens vena
 missi. 6:o quod ejusdem limatura si scobs
 debita aquæ quantitate digesta, abeat
 in

in gelatinam, quæ ipso igne paulo diutius cocta, quietique postea commissa, in putridum liquamen degenerat, uti solent partes quæcunque animalium, hoc modo tractata. 7:0 Quod eadem scobs carbonibus vivis inspersa dum deflagrat, fumos spargat fætidus urinosos, qui, si quid aliud, evidentissime salis alcalini volatilis, urinosi produnt præsentiam. Hunc vero (exceperis modo nonnulla vegetabilia quæ quoque facta sunt) animalibus omnibus esse proprium, atque in minerali regno nunquam reperiri, mineralogicæ atque chemica satis atque abunde testantur observationes. Quid? quod & ipse Tatischovius a nobis cum honore ante nominatus, fateatur se quoque explorasse, ut docimastæ solent, ossa illa animalis Mamont, quæ mineralem quandam sub terris naturam contraxisse videbantur; non tamen potuisse deprehendere vel sulphur aliquod vel nitrum, vel vitriolum: quapropter judicat non mineralem quandam hisce ossibus inseruisse naturam, tellurem; sed dissipasse potius, quæ antea aderant, & plane
in

in caput quoddam mortuum transmutasse. (d) Ne quid de Tenzelio dicam, qui quæcunque in elephanto sunt ossa concava & fistulosa, medullisque referta, ea in Tonnensi suo scelesto etiam paria facere testatur, probatque ex Conringio, non posse solidum intra solidum generari, neque naturam sibi relictam sine omnibus adminiculis, ossa undique perfecte condere (e) Meæ quantillæ judicandi facultati si quem locum tribuerem, existimaverim quamdiu terræ depositum hocce communem ossium animalium modum non excedit, sed pro ratione ætatis in animali saltem variat, & figuram perpetuo eandem exacte retinet, tamdiu neque inter ludentis naturæ mineralis effectus referri queat.

(a) vid. J. D. Geyerus de montibus conchiferis

(b) in Lapide Lydio Philos. Pyrotechnico, cujus recensio habetur in actis Erud. Lipsiens. A. 1704. pag. 190. 191. (c) Legi cuncta possunt, quæ attinent experimentum & analysin istam in Cl. viri
cita-

citato libro. (d) vid. Acta Sveciæ Literaria Ups. edita A. 1725. trimest. secund. pag. 36. seq. (e) Adisacta Erud. Lips. A. 1697. pag. 10.

§. VII.

PRæmissis variis variorum sententiis de exuviis grandiorum animalium, terra reconditis, quas pro gigantum ossibus orbi promiscue obtrudere non dubitavere antiquorum & recentiorum plurimi, restat ultimo loco inquirendum, quando, quomodo & quoniam in terræ visceribus tam alte defoderint ista animalium hominumve cadavera; imprimis cum illa rei minus cognitæ circumstantia tot conjecturis locum dedisse videatur. Quid apud Russos de repertis, sua ditione ossibus hisce, fama vulgatum sit, in antecedentibus notavimus. Quid de Monocero in Ogygiano diluvio penitus absumto, cujus cornua multis Germaniæ locis etiamnum effodi putat C. Stalpartus van der wiel (a) sentiendum sit, nihil habeo dicendum

dum. *Tenzelius* removet eorum quoque conjecturas, qui elephantum quondam *Tonnam* delatum, ibique tumultatum finxerunt, iisque cum alia argumenta opponit, tum ipsam maxime montis arenosi rationem, qui diligentius inspectus nunquam se perfossum & deinceps rursus repletum manifestissime prodat, quibus singulis multo argumentorum apparatu probatis, nihil superesse ait præterquam universale diluvium, in quo perierit cum aliis sui generis diversisque animantibus elephas ille, undisque immanibus raptus & jactatus, aquis tandem decrescere incipientibus, fundum petierit, cui aquæ ista diversarum arenarum strata induxerint, iisque in superfacie exsiccatis atra tandem humus sensim accreverit. In subsidium quoque vocat celeberrimum Medicorum *Stenonis* & *Grandii* de diversis illis stratis, *Rudbeckii* nostratis de atra humo, & *Conringii* de variis in Germania diluvii indiciis, observationes, iisque ad propositum applicatis, concludit, tandem aliam, hac memorata, probabiliorem rationem

onem vix ac ne vix quidem investi-
gari posse ad explicandum, qua oc-
casione, tempore atque modo olim
ossa illa terræ penetralia tam alte
subierint. Allatam *Tenzelii* sententi-
am cum nova, Clariss. Angli *Joa.
Woodwardi*, circa naturalem histori-
am telluris, hypothesi, qui conferre
velit, utriusque brevem recensio-
nem in *Actis Erudit. Lips.* evolvat,
ubi voto suo egregie satisfactum vi-
debit.

(a) *In Dissert. de unicornu adnexa ob-
servat. Rarior. Medic. Anatomic. Chi-
rurg. pag. m. 471.*

S. VIII.

ET certe non negaverim mihi
quoque præ ceteris conjectu-
ram hancce probabilissimã omnino
videri, nimirum quod, pereunte
sub diluvio universali, omni ani-
malium genere, terræ aquis dilutæ
implicata & immixta fuerint cada-
vera animalium, quæ, subsidente a-
qua, deinceps in terræ visceribus
com-

computruerint, salvis & incolumibus ossibus eorum; quæque inde quædiu non exposita fuere corruptioni, quam in corporibus, mixtis præsertim soli expositis procurat aqua & aër, integra & in posteritatem residua permanferunt. Tollunt autem omnem prope dubitationem animi plantæ, pisces, bouum capita cornuta, echinni marini, conchyliorum genera varia in regione Bahusis locis a mari longissime distitis tanto numero exstantia, ut non agris fœcundandis solum, sed ad calcem præparandam quoque accolis inserviant. Et licet nullus ignorem, quæ de montibus conchiferis longiori terræ tractu a mari dissidentibus sentiat Joh. Dan. Gejerus Physicus Ratisbonensis) nimirum succo cuidam conchifero istis locis prodeunti per omnia deberi: Cum tamen qualitatem, hujusce generis, spiritus non pluribus explicet & rerum naturalium peritioribus quoque observatum legimus ex conchis illis, nonnullas superficiem suam splen-

splendescentem etiamnum retinere, adeoque ab ævi injuria detrimenti nihil habuisse, ut cetera marinæ originis signa omittam: non facile quisquam iis in locis easdem naturaliter generari adstructum ibit, sed diluvium vastissimum illud potius stupendam concharum quantitatem ibi deposuisse. Horum intuitu pro-ut Reverendiss. *Benzelius*, ceterique historiæ naturalis periti de exuviis illis V-Gothicis consentiunt omnes, non hominis, sed animalis, & quidem belluæ cujusdam marinæ, imprimis balenæ reliquias esse: ita de Muschovitico animali *Mamont* alii non de nihilo existimabunt, elephantividelicet, aut alius grandioris animalis exuvias esse, quæ sub universalis diluvii confusione illis in locis subsederint, materiemque posteritati largam ultro citroque conjectandi fabulandique suppeditaverint; quin & huic conjecturæ præ ceteris fovendæ & amplectendæ faciem nobis prætulisse gratulamur ipsum illustr. *Tatishovium*, cum non
ali-

alios solum ad idem censendum persuasos recenset, verum ipse quoque testatur elephantini capitis magnitudinem æquare *Mamontis* sui: imo ipsum se ægre adduci posse ad habendam plebejæ famæ fidem, in primis quæ de animalis hujus subterraneis ossibus & cornibus mobilibus divulgasset.

- (a) *Jacobus a Mele Lubecensis mysta sacrorum & horum quoque mysteriorum sedulus scrutator Echinni hujus marini species varias, subsidente terra, in Vagria Anno cblcccvlll. repertas meminit: quales echinni cum in mari balthico nulli invēiantur, ad cataclysmum ille quoque confugit factamque in eo corporum omnium creatorum ουγκισιν.*
- (b) *Schediasma de montibus conchiferis*
p. 15.

§. IX.

PLura quæ ad illustrandum elegans hoc argumentum facerent, libenter conferrem, si habenda temporis ratio curam & medi-

ditationem omnem non abrumpe-
 ret penitus. Neque enim diffiteor â
 me multa non indigna omiffa, im-
 mo pro rei dignitate prope nihil a
 me dictum effe. Interim cum, ad-
 mota opellæ manu, a mutando con-
 filio abhorreret animus, merce-
 dem curæ a me infumtæ ampliffi-
 mam exiftimabo, fi protractis in
 medium hifce ftudiorum deliciis,
 commilitoni alicui felicioris inge-
 nii falivam movere potuerim ad *plus*
ultra tentandum in ifto de offibus
 gigantum certe non invenuto pro-
 blemate. Interea Te B. L. eni-
 xiffime obfecro, velis mitem eo-
 rum, quæ incomta Minerva feftinan-
 ter fcripsi, cenforem Te præbere,
 & omnia benevolentia tuæ aura
 fublevare.

Soli Deo Gloria.



Clarissimo Dn, CANDIDATO,

Fallor? an antiquæ violatur sanctio legis,

Nec possunt umbris sua jura sacrata manere?

Credunt Christiada, Gens barbara credidit olim,

Immotam legem: crimen violare sepulcra
Morte peremtorum, concessas corpora terra

Tangere; nam pietas placide vult membra
foveri,

Quæ grandæva urnæ quondam veneratio
fudit.

Fallor; & hic disco quæ sit pia cura sepulcri.

Quo ergo insigni tollam Te munere laudum?

Quæis celebrem dictis nostri pars cara Lycai?

Certe qui clariis sollers luctatur in arvis,
Est immortalis dignus virtutis honore.

Hinc precor auctori: ventis decurre secundis!

Donec sera dies, condet Tua membra sepulcro,

Sed reddenda suo, fuerit dum tempus Olympo.

JOH. B. ERVAST,